

Wspomnienie

Profesor dr hab. Andrzej Stanisław Barczak, dr h.c.

(4 lutego 1939 – 21 maja 2019)

Andrzej Stanisław Barczak wybitny ekonomista, ceniony ekonometryk, w 1957 roku, rozpoczął studia w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Katowicach. W latach 1960-62 podjął już pracę jako asystent-wolontariusz w Katedrze Statystyki. Po ukończeniu studiów w roku 1962, został zatrudniony w Katedrze Statystyki Wyższej Szkoły Ekonomicznej, której nowym kierownikiem został doc. dr hab. Zbigniew Pawłowski. W roku 1968 uzyskał stopień doktora, a w roku 1976 na podstawie rozprawy habilitacyjnej „Makromodele ekonometryczne a planowanie gospodarki narodowej” i pomyślnego przebiegu kolokwium habilitacyjnego uzyskał stopień doktora habilitowanego na Wydziale Przemysłu Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach. W lutym 1985 roku otrzymał tytuł naukowy Profesora nadzwyczajnego. 14 kwietnia 2005 roku Profesor Andrzej Stanisław Barczak uzyskał godność doktora honoris causa Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu.

Profesor Andrzej Stanisław Barczak zawsze z oddaniem angażował się w sprawy rozwoju Katedry, Wydziału i Uczelni: był kierownikiem Zakładu Ekonometrii w Instytucie Ekonometrii, był Prodziekanem oraz Dziekanem Wydziału Przemysłu. W roku 1981 został wybrany Prorektorem ds. nauczania, dydaktyki i spraw studenckich. Od 1987 roku kierował Instytutem Ekonometrii, a następnie po likwidacji Instytutów, Katedrą Ekonometrii. Kierując Instytutem, a następnie Katedrą Ekonometrii przyczynił się do dynamicznego rozwoju kadrowego Katedry Ekonometrii. Był kierownikiem Zakładu Mikroekonomii Instytutu Zarządzania Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego (1996-2003), był rektorem Śląskiej Wyższej Szkoły Zarządzania im. gen. Jerzego Ziętka w Katowicach (2009-2011).

Był kontynuatorem idei i liderem katowickiej szkoły ekonometrycznej stworzonej przed laty przez Profesora Pawłowskiego. Był aktywnym uczestnikiem i wykładowcą Letniej Szkoły Ekonometrii, stałym uczestnikiem oraz współorganizatorem Konferencji Statystyków, Ekonometryków i Matematyków Uczelni Ekonomicznych Polski Południowej.

Osiągnięcia Profesora Barczaka w zakresie kształcenia kadry są ogromne. Wypromował 16 doktorów, ponad 600 magistrów, był recenzentem 75 prac doktorskich, ponad 50 prac

habilitacyjnych, recenzował 28 wniosków o tytuł naukowy oraz był recenzentem 4 wniosków o tytuł doktora honoris causa.

Ważnym obszarem aktywności Profesora Andrzeja S. Barczaka było reprezentowanie Wydziału i pełnione funkcje z wyboru: w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego (1987-1998), w Centralnej Komisji ds. Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego przy Prezesie Rady Ministrów, Komisji Konkursowej Komitetu Badań Naukowych (1994- 2006).

Profesor Andrzej Stanisław Barczak w dowód uznania autorytetu naukowego od 1976 roku wybierany jest do Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN, będąc od roku 1993 Członkiem Prezydium, a w latach 2007- 2010 Przewodniczącym tego Komitetu. W latach 2006-2014 pełnił także funkcję Prezesa Oddziału Katowice Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego oraz członka Prezydium Zarządu Krajowego. Profesor Barczak był także członkiem wielu innych towarzystw naukowych oraz rad programowych czasopism naukowych.

Oprócz działalności naukowo-dydaktycznej ważnym obszarem zainteresowań Profesora Barczaka było angażowanie się w rozwiązywanie społeczno-gospodarczych problemów regionu. Był moderatorem Programu Regionalnej Polityki Gospodarczej Górnego Śląska oraz głównym negocjatorem strony społecznej Kontraktu Regionalnego dla województwa katowickiego, przewodniczącym Rady Nadzorczej Funduszu Górnośląskiego S.A (1997-1999), a także członkiem Rad Nadzorczych kilku spółek akcyjnych (Kompanii Węglowej S.A w Katowicach, Eurofaktora S.A w Mysłowicach oraz Akcept S.A. Mysłowice). W 2008 roku został powołany w skład Rady Programowej Radia Katowice oraz wybrany Przewodniczącym tej Rady. Był doradcą Wojewody Śląskiego a także Prezydenta Miasta Katowice. Zajmował się też popularyzacją wiedzy ekonomicznej jako komentator w prasie, radiu i telewizji.

Zainteresowania naukowe profesora Andrzeja Stanisława Barczaka są bardzo rozległe. Za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne oraz kształcenia kadr naukowych profesor Barczak był wielokrotnie odznaczany i wyróżniany. Odznaczony został Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim OOP, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Za osiągnięcia naukowe otrzymał 5 nagród Ministra. W środowisku ekonometryków i statystyków, a także ekonomistów Profesor Barczak cieszy się wyjątkowym autorytetem. W dowód uznania za osiągnięcia naukowe Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznała w roku 2010 Profesorowi Barczakowi prestiżową nagrodę za całokształt w dziedzinie nauk ekonomicznych.

29 września 2017 roku odbyła się uroczystość odnowienia doktoratu Profesora Barczaka.

Ten krótki zapis osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych Profesora Barczaka budzi szacunek i uznanie. W opinii przedstawicieli środowisk akademickich, gospodarczych Profesor Barczak pozostanie szanowanym i niekwestionowanym autorytetem nie tylko w ekonometrii i statystyce ale w naukach ekonomicznych.

Profesor Barczak wspomina¹: *„Muszę powiedzieć, że zawsze miałem szczęście w życiu. Mój ojciec zmarł, kiedy miałem 6 lat i od tego czasu stałem się dorosłym, bo musiałem pomagać mamie i pracować po to, żeby utrzymać mamę i siebie”*. Dawał korepetycje z matematyki a także zajmował się sprzedażą papierosów. Stąd zaczął palić papierosy, by rzeczowo odpowiadać na pytania dotyczące poszczególnych gatunków papierosów.

Na sukces Profesora Barczaka miały wpływ dwie kobiety: Matka Jadwiga oraz Małżonka Mirosława, o których wspomina: *„Moja mama towarzyszyła mi, kiedy byłem w szkole podstawowej, jak również wtedy, kiedy zdecydowałem sam – za namową nauczycieli – o pójściu do liceum. Popierała mnie w czasie studiów, przeżywała moje egzaminy, doktorat, habilitację. Moja mama była ze mną zawsze i jest ze mną do dzisiaj”*. I dalsze stwierdzenie Profesora: *„Wielkie i nie do przecenienia zasługi w utworzeniu prawdziwego domu, prawdziwej przystani także w czasie stresów ma moja małżonka, dzięki której mogę normalnie pracować i realizować wszystkie marzenia”*.

„Urodziłem się we właściwym czasie i spotkałem właściwych ludzi. Tego właśnie chciałbym życzyć każdemu, by wszyscy spotykali właściwych mistrzów, by dzielili idee naukowe, aby to wszystko doprowadziło do celu i aby badania naukowe sprawiały radość”.

„Poczucie przyjaźni i pomocy jest bardzo potrzebne, gdyż wspiera w procesie tworzenia. Dlatego też tak bardzo wspieram młodych naukowców i dbam o to, by zawierali oni przyjaźnie nie tylko w obrębie katedry, ale także pomiędzy katedrami i ośrodkami”.

„Trzeba bardzo dużo czytać, słuchać krytycznych uwag studentów podczas wykładów, gdyż są to młode umysły, które krytycznie patrzą na świat i mogą zainspirować do ciekawych pomysłów. Jeżeli jest się otwartym, można się nie lękać. Czyli pracuj i słuchaj”.

„Kiedy mam wolną chwilę, to czytam. Dużo czytam, gdyż jestem człowiekiem ukształtowanym przez książki, a nie przez telewizję. Przy dobrym espresso mogę czytać dobrą książkę”. Profesor Barczak interesował się nie tylko ekonomią ale także kosmologią. Ostatnio zgłębiał dzieła ks. Prof. Michała Hellera.

Co do swojej fryzury wspomina: *„zadecydowała rzecz dziwna. Byłem głównym negocjatorem Kontraktu dla Województwa Katowickiego, jako strona społeczna. Wtedy nie miałem czasu na strzyżenie i urosły mi włosy. Kiedy podpisywaliśmy umowę z ówczesnym*

premierem Oleksym, powiedziałem, że gdy w Polsce będzie funkcjonować właściwa polityka regionalna, to ja pójdę do fryzjera. I dlatego mam długie włosy”.

Lubił dobrą mocną kawę z cukrem (najczęściej podwójne espresso); gdy kawa była gorszej jakości wybierał wodę. W czasie gdy prowadził zajęcia na Uniwersytecie Jagiellońskim, wspominał: *„mam ulubione kawiarenki w Krakowie, gdzie mnie dobrze znają. Tam nie muszę nic mówić, siadam i dostaję espresso”.*

W chwilach wolnych Profesor chodził na koncerty; wspominał: *„muzyką klasyczną zajmowałem się od zawsze. Kiedyś byłem prezesem Towarzystwa Popierania Narodowej Orkiestry Symfonicznej polskiego Radia”.*

Był zakochany w Alpach. Dużo podróżował samochodem; zwiedzał Szwajcarię, Francję, Włochy, Austrię.

Józef Biolik

ⁱ Wywiady z Profesorem A.S. Barczakiem w AE Forum nr V marzec 2003 oraz nr XIII-XIV czerwiec 2005.